

LA GERMANDAT DE L'ÀNGEL CAIGUT

J.P.

DESTINO

Premi Josep Pla 2024

Jaume Clotet

LA GERMANDAT
DE L'ÀNGEL
CAIGUT

Premi Josep Pla 2024

Edicions Destino

El jurat del Premi Josep Pla 2024 el formaven:
Laia Aguilar, Marc Artigau, Montse Barderi,
Manuel Forcano i Glòria Gasch.

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.
En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraiem que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

© Jaume Clotet i Planas, 2024
© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U. / Destino
Av. Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona

Primera edició: febrer del 2024
ISBN: 978-84-19734-07-5
Dipòsit legal: B. 1.085-2024
Fotocomposició: Grup62
Imprès a Catalunya - *Printed in Catalonia*

CAPÍTOL 1

Acre, 18 de maig de 1291

La torre de les Mosques, situada a l'extrem de l'escullera de pedra i fusta del port amb la missió de protegir-ne l'entrada, era el testimoni mut de les darreres hores de la ciutat d'Acre, capital agonitzant del Regne Llatí de Jerusalem. Cap al migdia les muralles exteriors havien caigut en mans de les tropes del soldanat mameluc. Al capdamunt d'algunes de les dotze torres dels primers murs ja onejaven les banderes del soldà, al costat dels estendards dels seus aliats i vassalls. D'altres eren torxes gegantines devorades per les flames que projectaven milions de guspires sobre una ciutat terroritzada. El so incessant de les trompetes i els tambors dels sarraïns, col·locats damunt de tres-cents camells, es barrejava amb els xiscles esgarrifosos dels desgraciats que eren passats a ganivet, formant un brogit esfereïdor.

No hi hauria presoners. La paciència del soldà Al-Àixraf Khalil s'havia exhaurit després de negociacions interminables amb els delegats del Regne de Jerusalem.

Els croats no semblaven entendre del tot la seva situació desesperada i havien refusat, una vegada i una altra, la rendició incondicional a canvi de salvar la vida i garantir-los l'evacuació cap a Europa. Davant aquella tossuderia, el soldà havia ordenat l'assalt definitiu i sense quarter. Els seus consellers, a més, havien interpretat l'impacte d'una pedra llançada des d'un trabuquet a poca distància de la seva tenda com un avís d'Al·là perquè no endarrerís més temps l'inevitable. Assegut davant la seva gran tenda vermella, Khalil contemplava satisfet com el seu gloriós exèrcit assaltava una ciutat que cobejava des que havia accedit al tron del soldanat, feia tot just un any. Desitjava passar a la història com l'home que havia foragitat els croats per sempre i havia enterrat el seu Regne de Jerusalem. Si Al·là ho volia, aquella mateixa nit podria veure acomplert el seu somni i aviat podria tornar al Caire com un sobirà victoriós.

Els defensors de la ciutat s'havien replegat rere les muralles interiors. Sabien que amb aquesta maniobra podrien guanyar temps, però eren conscients que difícilment salvarien la vida. La seva fe insubornable envers Jesucrist, tanmateix, els empenyia a resistir fins a la darrera gota de sang. Era el seu deure i la voluntat del Senyor. L'exèrcit mameluc era infinit i davallava sobre Acre com una torrentada inaturable. Durant dies, les dues enormes catapultes del soldà transportades fins allà des de Damasc i des de Hama, la *Victoriosa* i la *Furiosa*, havien turmentat les muralles i les torres de defensa, mentre els seus sapsadors havien aconseguit minar i esfondrar panys sencers de la muralla, entre els quals la torre del Rei. Els defensors havien fet algunes sortides per afeblir el setge i havien

fet servir el mític foc grec contra els mamelucs, però aquelles ràtzies amb prou feines havien servit per endarrerir l'escomesa final.

Dels quatre ordes militars que defensaven la ciutat, el dels llatzaristes ja havia estat gairebé exterminat. Format sobretot per antics leprosos, els cavallers de l'orde de Sant Llàtzer de Jerusalem havien demostrat en batalles anteriors que no tenien cap por de lluitar fins que quedés el darrer home. Al cap i a la fi, el temps de vida que obtenien després de superar aquella terrible malaltia no era altra cosa que una pròrroga de Déu. Menys místics i més pràctics, els cavallers teutònics reculaven endreçadament a mesura que els mamelucs avançaven, mentre que els templers i els hospitalers defensaven amb dents i ungles cada metre de la ciutat. Els seus grans escuts amb la creu de Sant Jordi i les seves espases no aturarien aquell exèrcit infidel. Ho sabien prou bé. Només un miracle podia salvar Acre, però si en alguna cosa creien els croats era en els miracles.

Amarrada al moll que connectava la torre de les Mosques amb la ciutat, una galera es gronxava sobre les aigües agitada sota l'estendard de l'orde del Temple. Altres naus, més grans i més petites, sortien apressadament del port carregades de refugiats que marxaven d'Acre per no tornar-hi mai més. Dones, criatures, ancians, pelegrins, jueus i mercaders d'arreu de la cristiandat fugien per salvar la vida. Però aquella galera, també curulla de refugiats, no semblava tenir pressa per salpar. Al castell de popa, el vell còmit mallorquí Joan Bisbal continuava impàvid. Els seus mariners, procedents de tots els racons de la Mediterrània, esperaven disciplinadament l'ordre

de salpar amb els ulls clavats sobre el seu capità. Tot estava disposat i a punt. Només calia un sol gest del còmit i la nau emprendreia un viatge sense retorn.

El seu passatge de misèria tampoc li treia els ulls de sobre. Els infants ploraven, els adults es lamentaven i els vells pregaven. Veien que la galera ja era ben plena i per a ells no tenia cap sentit estar-se més temps al port. Era qüestió de poques hores que hi arribessin els mamelucs, i degollarien tothom que hi trobessin. Al moll, mariners i templers impedien per la força que ningú més pugés a la nau. No hi cabia ni una agulla.

Aliens a les mirades suplicants de la seva càrrega humana, els vells ulls del còmit només esguardaven el castell dels templers, que s'alçava a la part més occidental de la ciutat, imponent sobre els barris més propers al port. Joan Bisbal tenia els nervis d'acer. Duia el risc, la fredor i l'obediència a la sang. El seu pare ja havia estat còmit, i abans que ell ho havia estat el seu avi, que havia transportat l'exèrcit del rei Jaume per alliberar Mallorca del jou i la pirateria islàmica.

—Hem de salpar ara mateix o ens mataran a tots!
—va cridar un cavaller francès mentre pujava les escales del castell de popa.

—No marxarem fins que tornin els templers amb la càrrega. A fe de Déu que els esperarem aquí —va respondre el còmit sense gairebé apartar la mirada de la fortalesa.

—Quina càrrega? Sou foll, ens fareu perdre a tots per un botí? —va bramar l'home, fora de si—. Us ordeno que salpeu immediatament o no responc de mi!

—Faré el que m'he compromès a fer. Aquesta galera

és propietat de l'orde del Temple i només salparà quan m'ho ordeni l'orde del Temple —va respondre el còmit, visiblement molest per aquella insolència—. Doneu gràcies a Déu que sou dins la nau i no us en faig fora. Torneu al vostre lloc i tanqueu la boca.

El cavaller va desembeinar l'espasa d'una revolada i es va abraonar sobre el capità de la galera.

—No permetré que ens feu matar a tots, insensat!

No va tenir temps de dir res més ni d'acostar-se al seu objectiu. Un mariner es va interposar immediatament entre tots dos homes i va enfonsar una daga fins a l'empunyadura a la panxa del cavaller. El còmit no es va immutar mentre el francès queia a terra, agonitzant i amb els ulls desenfocats.

—Baixeu aquest home al moll i deixeu el seu lloc a una altra persona que ho mereixi.

Els seus homes van obeir-lo a l'instant. Els mariners d'aquella nau haurien donat la vida pel seu capità, i el seguirien a la fi del món si els ho demanés. Van dipositar el moribund sobre les lloses de pedra del moll i van fer embarcar una dona vella que ja s'havia resignat a una mort segura.

Finalment, la portalada de ferro del túnel que connectava el castell del Temple amb el port, i que recorria subterràniament tot el barri dels pisans, es va obrir lentament. Vuit cavallers de l'orde van emergir de la foscor i es van dirigir apressadament cap al moll, mentre les portes del túnel es tornaven a tancar. Quatre dels monjos guerrers carregaven sobre les espatlles una caixa considerable, mentre els altres quatre obrien pas amb els escuts enmig d'una gernació desesperada.

—Obriu pas, en nom del gran mestre del Temple!
—cridaven mentre empenyien la multitud.

Van recórrer el moll i van embarcar a la galera. Els quatre monjos que transportaven aquella càrrega la van dipositar just sota el pal major, com si cerquessin la protecció de l'estendard de l'orde. Es van situar al seu voltant i van posar les mans sobre les empunyadures de les seves espases. Un dels templers va pujar ràpidament al castell de popa i va assentir amb el cap. El còmit no va perdre ni un instant.

—Salpem! —va cridar.

Tots els mariners van sortir de la paràlisi forçosa en què havien estat fins aleshores i van començar a manio-brar. Els refugiats van respirar alleugerits quan van veure que amollaven les amarres i la galera es començava a bellugar per les aigües fosques pel port. Lentament, la nau va girar a estribord i va resseguir la torre de les Mosques fins que va sortir a mar oberta. A l'horitzó, sobre la línia del mar, el sol començava a davallar.

—Cap a on ens dirigim, senyor? —va preguntar el còmit al templer que havia donat l'ordre de salpar, que s'havia quedat al seu costat—. A Xipre?

El monjo soldat, però, no l'escoltava. No treia la mirada de la ciutat. Els incendis eren cada cop més nombrosos, i les columnes de fum negre aviat es confondrien amb la nit que començava a cobrir-ho tot. Aquella foscor ja duraria per sempre i el Regne de Jerusalem es convertiria en una llegenda, gairebé un mite, que s'explicaria amb nostàlgia a totes les esglésies i catedrals d'Europa. La terra que havia trepitjat Jesucrist restaria definitivament en mans dels infidels a partir d'aquell

any, que quedaria per sempre més gravat a la memòria dels creients. El templer va pensar en tots els seus companys que encara resistien desesperadament a les torres i als carrers d'Acre. Es guanyarien un bon cel.

Va fer un esforç per apartar-se d'aquests pensaments i concentrar-se en el viatge que emprenien. Havien aconseguit embarcar la caixa i sortir a mar, complint les ordres del gran mestre. Tot i així, no es podia donar res per fet. Encara podien tenir una mala topada amb una nau de pirates sarrains. Era vital arribar sans i estalvis a un lloc segur, on esperarien noves ordres. El futur de l'Església en depenia. El contingut d'aquella caixa no podia caure en mans dels infidels. I ell i els seus homes s'hi deixarien la pell per evitar-ho. Si calia, la llençarien als abismes marins.

—Rumb a Xipre, senyor? —va insistir el còmit.

Aquest cop el cavaller templer va reaccionar.

—Sí. Allà encara hi impera la llei de Déu.